

РОЗВИТОК
МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ
ДРУГОГО РОКУ
ЖИТТЯ

ДРУГИЙ РІК В МОВЛЕННЄВОМУ
РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ПОДІЛЯЄТЬСЯ
НА ДВА ПЕРІОДИ:

- ВІД 1 Р. - ДО 1 Р. 8 МІС.
- ВІД 1 Р. 8 МІС. - ДО 2 РОКІВ

У кожному з них виявляються різкі відмінності в особливостях розвитку мовлення дітей.

Так, кількісний запас словника дітей до 1 р. 8 міс. досягає 30-40 слів (у деяких дітей - 80-100 слів), до 2 років збільшується до 200-300 слів. Здатність до наслідування в першому півріччі проявляється лише по відношенню до звукосполучень і окремих слів, а в другому - діти по наслідуванню можуть відтворювати цілі речення, граматично оформлені, осмислені фрази. Розвиток мовлення як засобу спілкування у першому півріччі тільки намічається, а в другому півріччі при сприятливих умовах розвитку та виховання мовленнєвий спосіб спілкування з дорослими стає провідним.

- ⦿ **Завдання розвитку мовлення є однаковими для всього 2-го року життя. Протягом 2-го року у дітей необхідно розвивати розуміння мовлення, здатність до наслідування, накопичувати словник, розвивати мовлення як засіб спілкування з оточуючими. Конкретний зміст завдань залежно від вікових особливостей у кожному півріччі різний.**

- У першому півріччі найважливішим завданням є розвиток розуміння мовлення дорослого. Дітей вчать розуміти слова, що позначають людей, предмети (одяг, меблі, посуд тощо), найпростіші дії. Рекомендується вчити дітей розуміти не тільки окремі слова, але і фрази. З допомогою фраз дорослий розкриває зміст сюжетів, дає доручення, вчить дітей розуміти зміст доручень і виконувати їх.

- У становленні активного мовлення велику роль відіграє розвиток здатності до наслідування. У першому півріччі необхідно формувати вміння наслідувати звукосполучення і слова. Разом із тим, засвоєні слова діти повинні відтворювати не тільки після того, як почують їх у мовленні дорослого, але і з власної ініціативи.

- У другому півріччі основним завданням є розвиток у дітей активного мовлення. Залишається також важливим завдання розвитку розуміння мовлення дорослого. Воно реалізується за рахунок розширення орієнтування дитини в навколишній дійсності. Дітей необхідно вчити розуміти назви малознайомих чи незнайомих предметів, явищ, подій, дій, що відбуваються не тільки безпосередньо у близькому, але і в більш далекому для них оточенні (в саду, на подвір'ї, на вулиці), а також розуміти назви ознак предметів, різні слова, необхідні для засвоєння правил поведінки, короткі оповідання, вірші, потішки, виконувати доручення.

- У другому півріччі відбуваються якісні зміни у розвитку здатності до наслідування. Необхідно використовувати цю особливість розвитку дітей з тим, щоб проводити навчання з метою розвитку наслідування не тільки окремих слів, але і фраз.

- Також у цьому періоді відзначається значне розширення активного словникового запасу. Діти починають вживати всі ті слова, які в першому півріччі вони вчилися розуміти. Важливим є навчання дітей складання речень з трьох і більше слів.

- Необхідно розвивати мовлення у дітей як основний засіб спілкування з оточуючими, звертатися з різних приводів до дорослих і дітей, формувати вміння ставити запитання, передавати раніше отримані враження (побачене, почуте) кількома словами і простими фразами.

- Другий рік життя є найважливішим етапом в розвитку мовлення дитини. У зв'язку з цим в системі всього розвиваючого процесу розвитку мовлення має бути приділено особливу увагу. Необхідно використовувати всі види діяльності дітей: режимні моменти, самотійну гру, включати спеціальні заняття з розвитку мовлення.

- ◎ Під час режимних моментів діти виконують багато різних дій. Їх вчать їсти, вмиватися, одягатися, дотримуватися визначених правил поведінки.

- ◎ У процесі самотійної гри також відбувається оволодіння дітьми різноманітними ігровими діями з іграшками. Спочатку дорослі навчають дітей цим діям, потім діти самі починають відтворювати їх у грі. У цих видах діяльності спеціальне завдання розвитку мовлення, як правило, не ставиться. Однак сам процес навчання способам дій в значній мірі сприяє розвитку мовлення, так як він здійснюється дорослими через мовлення. У результаті навчання розвивається здатність наслідування не тільки дій, але й слів, і створюються умови для висловлювань з ініціативи дитини.

- ◎ **Методи розвитку мовлення залишаються тими ж, що і під час ігор-занять, тільки вони застосовуються в інших умовах. Наприклад, дорослий спостерігає за спорудженням будинку. Вибравши зручний момент, він питає дитину, що вона побудувала. Дитина відповідає: «Будинок». Дорослий задає друге питання: «Хто в будиночку буде жити?» Дитина перераховує: «Півник, зайчик, ведмедик». Важливим є поєднання методів розвитку мовлення з методами навчання дітей способам дій з предметами.**